

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุบัติเหตุถือเป็นปัญหาที่สำคัญของทุกภูมิภาคและในประเทศไทย จากข้อมูลสถิติที่องค์การอนามัยโลกได้ศึกษาผ่านมาพบว่า การบาดเจ็บ (Injury) เป็นปัญหาที่ทำให้เกิดผลกระทบมากมาย เช่น การสูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ทำให้เกิดความพิการหรือสูญเสียความสามารถและเสียทรัพย์สินหรือทรัพย์สินในหลายด้านอันเป็นภาระต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมากและองค์การอนามัยโลกได้ศึกษาและคาดการณ์ พบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผลกระทบจากการบาดเจ็บ และคาดว่า การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุและจราจรจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจะเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตที่ไม่ใช่โรคติดต่อหรือโรคติดเชื้อ ซึ่งข้อมูลสถิติที่ผ่านมามีในประเทศไทยพบว่า อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายติดอยู่ใน 3 อันดับแรกของคนไทยมาอย่างต่อเนื่องกว่าสิบปี ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ในลักษณะอุบัติเหตุจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในประเทศไทยจะพบว่า อุบัติเหตุจราจรมีมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด โดยอุบัติเหตุจราจรจะมีสถิติที่สูงกว่าทางอากาศและทางน้ำอย่างเห็นได้ชัด (สุกรรณต์ ยุทธเกษมสันต์, 2543: 11)

จากข้อมูลสถิติ จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องเกือบ 20 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527-2545 อุบัติเหตุจราจรคร่าชีวิตคนไทยเพิ่มจาก 5.7 ต่อแสนคนต่อปี เป็น 21.3 ต่อแสนคนต่อปี เพิ่มขึ้นเกือบ 4 เท่าตัวในช่วงเวลาเดียวกัน นอกจากนี้จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ นั้น จะเป็นการเสียชีวิตจากการขับขีรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 82 ซึ่งสาเหตุที่คาดว่าทำให้เสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ความเร็ว การขับขีขณะเมาสุรา การฝ่าฝืนกฎจราจร การขาดความระมัดระวังในการขับขี และขาดทักษะในการควบคุมรถจักรยานยนต์ขณะเลี้ยว และชะลอความเร็ว โดยสภาพปัญหาที่ประเทศไทยมีสถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเป็นอันดับหนึ่งของโลก ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนไม่ใส่ใจ คิดว่าเป็นเรื่องของเวรกรรม ทั้งที่อุบัติเหตุเป็นเรื่องที่ป้องกันได้ ดังนั้นการมีพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในเรื่องการขับขีรถจักรยานยนต์และรถยนต์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการลดอุบัติเหตุ

ในส่วนของจังหวัดพัทลุง อุบัติเหตุจราจรนับเป็นปัญหาสำคัญซึ่งทำให้เกิดการบาดเจ็บและตายของประชากรอันดับแรกมาโดยตลอด ซึ่งจากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บของโรงพยาบาลพัทลุง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง 30 ธันวาคม 2555 ซึ่งมีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทั้งหมดรวม 567 ราย เสียชีวิต 3 ราย ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ศึกษาจาก โรงพยาบาลพัทลุงพบว่า ผู้บาดเจ็บ

จากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 50 มีอายุระหว่าง 20-40 ปี และมีอาชีพผู้ใช้แรงงาน และจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันผู้คนต่างมีความเร่งรีบ ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรทางถนนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทั้งนี้เพื่อช่วยเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุทางจราจรทางถนน สำหรับอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง จากรายงานข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางจราจร ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลบางแก้วตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553-2555 พบว่า มีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทั้งหมดรวม 477 ราย 436 ราย และ 461 ราย ตามลำดับ และมีผู้เสียชีวิต 10 ราย 5 ราย และ 3 ราย ตามลำดับ และจากผลการดำเนินงานตามมาตรการ 3 ม 2 ข 1 ของสถานีตำรวจภูธรบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ตั้งแต่เดือนตุลาคม-เดือนพฤศจิกายน 2555 พบว่า มีผลการจับกุมผู้ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 20.00 70.42 และ 44.27 ตามลำดับ โดยมีผลการจับกุมผู้ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ร้อยละ 70 19.72 และ 44.27 ตามลำดับ จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในอำเภอบางแก้ว ยังมีผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางถนน และมีผู้ถูกจับกุมจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอยู่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนในอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยเน้นในเรื่องของอุบัติเหตุจราจร เพราะเป็นประเด็นที่มีความสำคัญกว่าด้านอื่น ๆ ตามข้อมูลสถิติที่ปรากฏ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญในการวางแผนป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจร และวางแผนการดำเนินงานเชิงรุกของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการหาทางป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจร ตลอดจนการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจรของอำเภอบางแก้วต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรม การปฏิบัติตามกฎจราจรทางถนนในอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้กฎจราจรทางถนน อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนในอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญในการวางแผนป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจรและวางแผนการดำเนินงานเชิงรุกของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการหาทางป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจร ตลอดจนการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจรของอำเภอบางแก้วต่อไป

2. ผลการศึกษาที่ได้ ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้สนใจ ในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนในเชิงลึก เพื่อศึกษาประชากรในกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนของประชาชนอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกระบวนการสังเกตและมีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านประชากร และขอบเขตด้านเวลา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนของประชาชน อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจราจร ความรู้การป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน และกฎหมายจราจรที่เกี่ยวข้อง

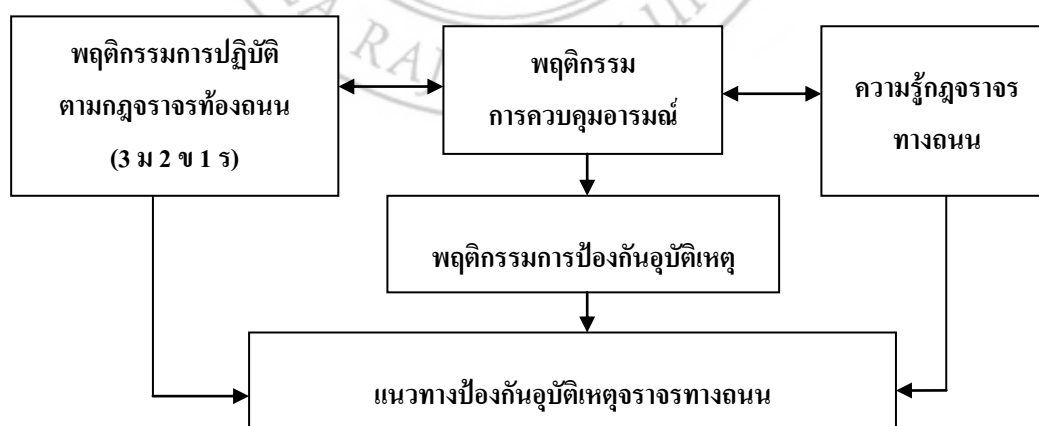
2. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

พื้นที่ทำการศึกษาในอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย จำนวน 34 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 25,802 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2555 ถึง เดือนกันยายน 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุหมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ขับขี่และผู้โดยสารกระทำเพื่อให้เกิดความปลอดภัย และลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ลดความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุ

ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรหมายถึง การที่ผู้ขับขี่รถยนต์กับรถจักรยานยนต์มีความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับตาม พรบ.จราจรทางบก และกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับเรื่องกฎจราจร ความเร็วในการขับขี่ การเลี้ยว การแซง การกลับรถ การหยุดรถ การปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

พฤติกรรมการควบคุมอารมณ์หมายถึง การที่ผู้ขับขี่รถยนต์กับรถจักรยานยนต์สามารถควบคุมดูแลอารมณ์ในการขับขี่ได้ โดยที่มีสติรับรู้ความรู้สึกของตนเองอยู่เสมอเมื่อมีสิ่งต่าง ๆ มากระทบสามารถแสดงพฤติกรรมตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์โดยไม่กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างวู่วามหรือประมาท จนทำให้ตนเองและผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน

การปฏิบัติตามกฎจราจรหมายถึง การที่ผู้ขับขี่รถยนต์กับรถจักรยานยนต์มีการปฏิบัติตามมาตรการ 3 ม 2 ข 1 ร เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ลดความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุ

